

24 iulie 2020

Buletin Legislativ

Drept financiar-bancar

Sumar:

1. Ordonanța de urgență nr. 111/2020 privind modificarea și completarea Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, pentru completarea art. 218 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, pentru modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, precum și pentru completarea art. 12 alin. (5) din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare („OUG nr. 111/2020”)

Modificări aduse legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și ale altor acte normative conexe

OUG nr. 111/2020 asigură transpunerea în dreptul intern a prevederilor Directivei (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE, prin modificarea Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative („Legea nr. 129/2019”).

Prevederile OUG nr. 111/2020 au intrat în vigoare la data de 15 iulie 2020.

1. Dispoziții generale

Principalele modificări ale Legii nr. 129/2019 privesc atribuțiile autorităților în aplicarea acestei legi. Astfel, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor („Oficiul”)

are obligația transmiterii anuale către Comisia Europeană a statisticilor prevăzute de Legea nr. 129/2019, precum și evaluările de risc către Comisia Europeană, Autoritatea Europeană de Supraveghere și statele membre.

Agenției Naționale de Integritate îi revine obligația de a întocmi lista cu funcțiile publice importante prevăzute în legislația națională, iar acestea sunt publicate pe pagina de internet a agenției și se transmit Comisiei Europene.

2. Instituții financiare

În noua definiție a Legii nr. 129/2019 modificată prin OUG nr. 111/2020, instituțiile financiare includ și entitățile specializate care desfășoară activități de schimb valutar pentru persoane fizice organizate sub forma caselor de schimb valutar și entitățile care dețin în administrare structuri de primire turistice cu funcțiuni de cazare turistică și desfășoară operațiuni de cumpărare de valute de la persoane fizice. De asemenea, sunt aduse modificări cu scop de clarificare în definițiile furnizorilor de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice și a serviciilor de jocuri de noroc.

Cu privire la emitenții de monedă electronică și prestatorii de servicii de plată autorizați în alte state membre care desfășoară activități în România, OUG nr. 111/2020 aduce completări regimului de reglementare și supraveghere, în sensul impunerii stabilirii unui punct unic de contact care să îndeplinească funcțiile prevăzute de Regulamentul delegat (UE) 2018/1.108.

Instituțiile de plată și instituțiile emitente de monedă electronică au obligația de a transmite organului fiscal central în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a OUG nr. 111/2020, lista titularilor persoane fizice, juridice sau a altor entități fără personalitate juridică care au deschise conturi, precum și celelalte informații prevăzute la art. 61 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală privitoare la identitatea persoanelor și la numărul IBAN.

3. Monede virtuale

Pentru prima dată în legislația din România sunt definite monedele virtuale ca fiind o reprezentare digitală a valorii acceptată de către persoane fizice sau juridice ca mijloc de schimb (care nu este emisă/garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani), precum și furnizorul de portofel digital care reprezintă o entitate care oferă servicii de păstrare în siguranță a unor chei criptografice private.

Conform noilor prevederi, Autoritatea pentru Digitalizarea României va emite un aviz tehnic pentru furnizorii de servicii de schimb între monede virtuale și monede fiduciare și furnizorii de portofele digitale. Procedura de autorizare și/sau de înregistrare, precum și procedura de acordare și retragere a avizului tehnic se va stabili prin hotărâre de Guvern.

4. Beneficiarul real

Sunt aduse modificări și în sfera prevederilor referitoare la beneficiarul real în scopul clarificării modalităților de identificare a beneficiarului real, în special, pentru entitățile corporative străine, persoanele juridice fără scop lucrativ (incluzând asociațiile și fundațiile) și alte persoane juridice și entități care administrează și distribuie fonduri.

Conform noilor prevederi, declarația privind beneficiarul real poate avea atât formă autentică, certificată de avocat sau dată în fața reprezentantului oficiului registrului comerțului, cât și de înscris sub semnătură privată ori formă electronică. Obligația privind declarația privind beneficiarul real este îndeplinită și prin includerea, la înmatriculare, în actul constitutiv, a datelor de identificare a beneficiarilor reali și a modalităților în care se exercită controlul asupra persoanei juridice.

5. Entități raportoare

OUG nr. 111/2020 extinde sfera entităților raportoare prin includerea următoarelor categorii:

- evaluatorii autorizați, consultanții fiscali, persoanele care acordă consultanță financiară, de afaceri sau contabilă, alte persoane care se angajează să furnizeze, direct sau prin intermediul altor persoane cu care persoana respectivă este afiliată, ajutor material, asistență sau consiliere cu privire la aspectele fiscale, financiare, ca activitate economică sau profesională principală;
- persoanele care exercită profesii juridice liberale, în cazul în care acordă asistență pentru crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații sau structuri similare;
- furnizorii de servicii de schimb între monede virtuale și monede fiduciare;
- furnizorii de portofele digitale;
- agenții și dezvoltatorii imobiliari (inclusiv atunci când acționează în calitate de intermediari în închirierea de bunuri imobile, însă numai pentru tranzacțiile pentru care valoarea chiriei lunare are sau depășește echivalentul în lei de 10.000 euro);
- persoanele care comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul de opere de artă, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de galerii de artă și case de licitații, în cazul în care valoarea tranzacției sau a unei serii de tranzacții legate între ele reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro sau mai mult;
- persoanele care depozitează sau comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul cu opere de artă, atunci când această activitate este desfășurată în zone libere, în cazul în care valoarea tranzacției sau a unei serii de tranzacții legate între ele reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro sau mai mult.

6. Obligații de raportare

Sunt supuse raportării către Oficiu tranzacțiile cu sume în numerar, în lei sau în valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro, inclusiv operațiunile care au o legătură între ele, Conform noilor prevederi, sunt operațiuni care au legătură între ele operațiunile cu valoarea fragmentată în tranșe mai mici decât cele indicate în lege și care au elemente comune, precum părțile tranzacției, beneficiarii reali, natura tranzacției sau sumele implicate.

Valoarea prag pentru transferurile externe în și din conturi, în lei sau valută raportate de către instituțiile de credit și instituțiile financiare este, conform noilor modificări 10.000 EUR, anterior pragul fiind de 15.000 EUR, intrând în această categorie și operațiunile care au legătură între ele.

În cazul instituțiilor emitente de monedă electronică și instituțiilor de plată care își desfășoară activitatea prin agenți sau distribuitori, obligațiile de raportare prevăzute de Legea nr. 129/2019 le revin exclusiv instituțiilor emitente de monedă electronică și instituțiilor de plată persoane juridice române și punctelor unice de contact stabilite pe teritoriul României pentru instituțiile emitente de monedă electronică și instituțiile de plată persoane juridice străine.

7. Măsuri de cunoaștere a clientelei

Conform noilor prevederi, le este interzis instituțiilor de credit și instituțiilor financiare sa furnizeze servicii de acceptare la plată a cardurilor preplătite anonime. Cu toate acestea, distinct de conturile anonime, carnetele de economii anonime și a casetelor de valori anonime, pentru situația cardurilor preplătite anonime, legea nu prevede obligația acestor instituții de a aplica măsurile de cunoaștere a clientelei.

Cu caracter de noutate este reglementarea aplicării măsurilor standard de cunoaștere a clientelei pe baza unui proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat la nivel național de către Autoritatea pentru Digitalizarea României. Ne așteptăm ca în aplicarea acestor prevederi noi să fie emise acte normative secundare care să clarifice competențele Autorității pentru Digitalizarea României în acest domeniu.

Entitățile raportoare au obligația de a obține o dovadă a înregistrării beneficiarilor reali sau informații din registrele centrale ale beneficiarilor reali ori de câte ori încep o nouă relație de afaceri cu persoane care sunt supuse obligației înregistrării informațiilor privind beneficiarul real.

Conform noilor prevederi, măsurile de cunoaștere a clientelei vor fi aplicate și în cazul în care entitățile raportoare au în cursul anului calendaristic relevant obligația legală de a contacta clientul pentru a examina toate informațiile relevante referitoare la beneficiarul real sau în cazul în care entitățile raportoare au această obligație în temeiul dispozițiilor referitoare la contribuabilii nerezidenți.

Entitățile raportoare au obligația să crească gradul și natura monitorizării relației de afaceri în scopul de a stabili dacă respectivele tranzacții sau activități sunt suspecte, iar factorii caracteristici situațiilor cu risc potențial mărit sunt de asemenea actualizați conform OUG nr. 111/2020.

În ceea ce privește relațiile de afaceri sau tranzacțiile care implică țări terțe cu grad înalt de risc, OUG nr. 111/2020 prevede o serie de măsuri suplimentare ce trebuie implementate (e.g., obțin informații suplimentare privind clientul și beneficiarul real și privind natura relației de afaceri care se dorește a fi stabilită, realizează monitorizarea sporită a relației de afaceri).

Pentru persoanele juridice de drept privat, fiduciile și orice construcție juridică similară fiduciilor sunt implementate o serie de obligații cu privire la informațiile privind beneficiarul real, precum și a registrelor în care trebuie înregistrate aceste informații (organizate de Oficiu, Ministerul Justiției, Agenția Națională de Administrare Fiscală).

8. Persoana desemnată și proceduri interne

Desemnarea persoanei sau persoanelor care au responsabilități în aplicarea Legii nr. 129/2019 va fi făcută corespunzător dimensiunii activității desfășurate, cu aprobarea conducerii entității, iar documentele întocmite în acest sens se păstrează la sediul entității raportoare. Aceste prevederi nu sunt aplicabile persoanelor fizice, aspect prevăzut și în forma anterioară a Legii nr. 129/2019, și persoanelor fizice autorizate ce au calitatea de entitate raportoare.

În cadrul politicilor și normelor interne, mecanismelor de control intern și procedurilor de administrare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, va trebui inclus și termenul în care elementele comune ale operațiunilor care au o legătură între ele prezintă relevanță, precum și orice alte scenarii ce ar putea da naștere unor tranzacții legate între ele.

raluca.sanucean@tuca.ro

Editori

Avocații specializați în **Drept bancar** din cadrul Țuca Zbârcea & Asociații acordă consultanță profesională privind cadrul juridic aplicabil diverselor domenii ale dreptului bancar și financiar, de la achiziționarea și privatizarea băncilor până la structurarea diverselor tipuri de contracte de împrumut bilateral, sindicalizat sau de altă natură, inclusiv în legătură cu întocmirea documentațiilor aferente. Echipa firmei reprezintă bănci comerciale naționale și internaționale de marcă, bănci de investiții, bănci de dezvoltare, societăți de leasing, societăți de asigurare, aranjori și alte instituții financiare prezente în România sau interesate să investească în România. Având în vedere că multe dintre proiectele de finanțare fac parte din tranzacții mult mai complexe, echipa de Drept bancar colaborează cu avocații din celelalte departamente ale Țuca Zbârcea & Asociații, experimentați în finalizarea cu succes a tranzacțiilor cu componentă financiară, inclusiv privatizarea băncilor, falimentul și restructurarea băncilor, punerea în executare și recuperarea creanțelor, consultanță pentru instituții financiare privind proiectele de fuziuni și achiziții, transferuri de portofolii, analiza riscului de creditare și a împrumuturilor neperformante.

Mihai Dudoiu
Partener
+4 021 204 76 36
mihai.dudoiu@tuca.ro

Gabriela Anton
Partener
+4 021 204 88 90
gabriela.anton@tuca.ro

TUCA ZBARCEA ASOCIATII

Șos. Nicolae Titulescu nr. 4-8
America House, Aripa de Vest, et. 8
Sector 1, 011141, București, România
T + 4 021 204 88 90
F + 4 021 204 88 99
E office@tuca.ro
www.tuca.ro

Acest material informativ are numai un caracter orientativ. Scopul său nu este de a oferi consultanță juridică cu caracter definitiv, care se va solicita conform fiecărei probleme legale în parte. Pentru detalii și clarificări privind oricare dintre subiectele tratate în Buletinul Legislativ, vă rugăm să contactați avocații sus-menționați.